ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ
Ханьпена ВАНА
«Комплексний контроль підготовленості баскетболістів в процесі централізованої підготовки найближчого резерву національних збірних команд» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

У відповідності до пп. 25–26 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (із змінами), на кафедрі кіберспорту та інформаційних технологій Національного університету фізичного виховання і спорту України 22 жовтня 2026 року Ханьпеном ВАНОМ було проведено публічну презентацію наукових результатів дисертації на тему: «Комплексний контроль підготовленості баскетболістів в процесі централізованої підготовки найближчого резерву національних збірних команд» та її обговорення (науковий керівник – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор Микола БЕЗМИЛОВ).

За результатами проведення публічної презентації та обговорення дисертації на засіданні кафедри кіберспорту та інформаційних технологій було прийнято рішення надати здобувачу Ханьпену ВАНУ позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

ВИСНОВОК

Актуальність теми дисертації. Стрімкий розвиток досягнень в світовому спорті вимагає постійного пошуку ефективних засобів та методів тренувань, вдосконалення технології підготовки спортивного резерву на всіх етапах багаторічного вдосконалення. Відомо, що основи майбутніх успіхів закладаються в дитячому та юнацькому спорті. Підготовка спортивного резерву багаторічний та складний процес, ефективність якого багато в чому залежить від успішної реалізації та послідовності вирішення стратегічних завдань, які стоять на кожному із етапів багаторічної підготовки. Сьогодні в провідних країнах світу ведуться цілеспрямовані дослідження, спрямовані на наукове обґрунтування та подальше вдосконалення системи підготовки спортсменів в дитячо-юнацькому спорті.

Слід зазначити, що як в спортивних іграх, так і в інших видах спорту, на сьогодні накопиченим є значний обсяг теоретичних знань та практичного

досвіду з питань підготовки спортивного резерву, відбору і орієнтації, контролю на різних етапах багаторічної підготовки.

Останніми роками в європейському баскетболі стала спостерігатися тенденція, яка пов'язана зі створенням централізованих багаторічних проєктів для підготовки найближчого резерву національних збірних команд. Метою таких проєктів є об'єднання зусиль держави та громадських спортивних організацій для концентрованої тривалої підготовки баскетболістів молодіжних збірних команд.

Ефективність реалізації довгострокових програм багато в чому залежить від комплексної реалізації ключових компонентів організації та забезпечення централізованої підготовки, покрокового вирішення стратегічних завдань що стоять на кожному конкретному етапі. Системоутворюючим фактором при цьому виступає завдання підготовки резерву саме для спорту вищих досягнень. Реалізація всіх інших важливих завдань не може здійснюватись за рахунок нехтування стратегічними інтересами збірних.

Важливим компонентом системи забезпечення централізованої підготовки найближчого резерву національних збірних має бути комплексний контроль. Від повноти, своєчасності та якості отриманої зворотної інформації багато в чому залежить ефективність прийняття відповідних управлінських рішень, спрямованих на оптимізацію багаторічної підготовки талановитих гравців та досягнення головних стратегічних завдань резервного спорту – перманентну підготовку спортсменів високого класу для головної команди країни.

Специфічні умови здійснення централізованої підготовки найближчого резерву національних збірних команд потребують сьогодні пошуку ефективних та адекватних засобів і методів контролю. Потрібно враховувати етапний та дискретний характер організації навчально-тренувального процесу юних спортсменів, постійну участь гравців у міжнародних та внутрішніх змаганнях, необхідність вдосконалення інших, важливих складових полікомпонентного процесу багаторічної підготовки найближчого резерву збірних (фізична, функціональна, техніко-тактична, психологічна підготовка, періодизація тренувального процесу та ін.).

Не дивлячись на очевидну важливість та актуальність цих питань, в спеціальній літературі сьогодні існує дефіцит наукових досліджень з вузлових питань використання засобів та методів комплексного контролю під час підготовки найближчого резерву національних збірних команд в баскетболі. Важливими, на наш погляд, є представлення універсального алгоритму комплексного контролю за станом підготовленості кандидатів в збірні команди з баскетболу та визначення перспективних напрямів використання результатів

контролю з метою оптимізації централізованої багаторічної підготовки найближчого резерву національних збірних та ін.

Представлена до розгляду дисертаційна робота Ханьпена ВАНА спрямована на теоретичне та практичне вирішення зазначених проблем.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано на кафедрі кіберспорту та інформаційних технологій Національного університету фізичного виховання і спорту України згідно з Планом науково-дослідної роботи НУФВСУ на 2021–2025 рр. за темою 2.2 «Удосконалення підготовки до головних змагань макроциклу збірних команд України у спортивних іграх» (№ держреєстрації 0121U108185).

Внесок здобувача, як співвиконавця теми, полягав в обґрунтуванні і узагальненні організаційно-методичних засад та розробці критеріїв відбору спортсменів під час комплектування збірних команд для участі в змаганнях з баскетболу в рамках річного циклу підготовки.

Наукова новизна одержаних наукових результатів полягає в тому, що:

- вперше систематизовано і представлено інформативні тести для контролю за станом підготовленості баскетболістів найближчого резерву національних збірних команд;
- вперше представлено концептуальну модель комплексного контролю в процесі централізованої підготовки найближчого резерву національних збірних команд, яка включає – загальну методологію організації, мету і завдання, принципи, засоби і методи, форми і види, а також перспективні шляхи практичної імплементації отриманих зворотних зв'язків в специфічних умовах здійснення багаторічного процесу підготовки резерву для головної команди країни;
- вперше обґрунтовано та розроблено єдину електронну базу найближчого резерву національних збірних команд, яка включає: алгоритм обробки, систематизації, аналізу та архівації отриманої фактичної інформації в масштабах етапного, поточного та оперативного контролю; блок графічної візуалізації персональних даних гравців та збірних команд різних вікових категорій із можливістю їх порівняльного аналізу; алгоритм прогнозування та програмування перспективних шляхів спортивного удосконалення по роках багаторічної підготовки;
- вперше представлено багаторічну динаміку змін ключових параметрів підготовленості баскетболістів юнацьких збірних команд та розглянуто їхній вплив на ефективність тренувальної та змагальної діяльності спортсменів;
- вперше розроблено модельно-цільові характеристики та шкали оцінювання рівня підготовленості баскетболістів з урахуванням вікової категорії збірної та ігрової спеціалізації;

- визначено вплив рівня прояву різних сторін підготовленості баскетболістів на ефективність їх змагальної діяльності в офіційних міжнародних матчах;
- розширено дані про специфічні особливості змагальної діяльності в баскетболі;
- розширено дані щодо управління та контролю в процесі підготовки віддаленого та найближчого резерву національних збірних;
- доповнено знання, з питань підготовки віддаленого та найближчого резерву в ігрових видах спорту, контролю та управління, відбору і орієнтації, моделювання та прогнозування, оцінювання рівня підготовленості та ефективності змагальної діяльності.

Практичне значення роботи полягає у впровадженні запропонованої концептуальної моделі комплексного контролю в процес централізованої підготовки найближчого резерву національних збірних команд України з баскетболу. Сформульовані в дисертації висновки і пропозиції використано для впровадження в практику роботи Громадської спілки «Федерація баскетболу України»; в навчальний процес студентів кафедри історії та теорії олімпійського спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Теоретичне значення отриманих результатів. Отримані в процесі дослідження результати дозволяють систематизувати масив наукової і науково-методичної інформації, розширити існуючі уявлення щодо проблеми спортивної підготовки віддаленого та найближчого резерву національних збірних команд в баскетболі.

Представлені у дисертаційній роботі концептуальні положення комплексного контролю під час централізованої підготовки найближчого резерву національних збірних команд можуть стати методичною основою для подальшої розробки проблематики із деталізацією теоретичних положень і результатів досліджень для впровадження в освітній процес і науково-дослідну роботу в спеціалізованих закладах вищої освіти спортивного профілю.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, що висвітлені у дисертаційній роботі, повною мірою відповідають меті і завданням та обґрунтовані наведеними даними згідно з результатами дослідження. Розв'язання поставлених у роботі завдань супроводжується використанням комплексу взаємопов'язаних сучасних валідних методів дослідження.

Отримані результати дослідження базуються на достатньому фактичному матеріалі, що цілком забезпечує належну достовірність і обґрунтованість основних наукових положень дисертаційної роботи та сформульованих у ній

висновків. Ступінь вірогідності отриманих кількісних даних забезпечений значним обсягом дослідження, кількістю випробовуваних, отриманими цифровими даними, використанням у роботі сучасних методів дослідження та застосуванням адекватних методів математичного опрацювання матеріалів.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. Основні наукові положення дисертації опубліковано в наукових журналах та представлено в тезах на науково-практичних конференціях різного рівня. В опублікованих наукових працях зі співавторами та без дисертант самостійно виконав експериментальну частину дослідження та проаналізував отримані результати.

Наукові результати дисертації висвітлені в 6 наукових публікаціях: 1 стаття у науковому виданні з переліку наукових фахових видань України, 2 статті у періодичному науковому видані США, проіндексованому в базі даних Scopus (Q3); 3 публікації апробаційного характеру.

Апробація результатів дисертації. Основні положення й результати дослідження оприлюднено на: XVII-XIX Міжнародних конференціях «Молодь та олімпійський рух» (м. Київ, 2024–2026).

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Мету та завдання дослідження сформульовано спільно із науковим керівником. Автором самостійно проаналізовано літературні посилання та передовий досвід. Також здобувач самостійно розробив анкети для опитування експертів, здійснив аналіз статистичних даних ефективності техніко-тактичної діяльності баскетболістів збірних команд різних вікових категорій в міжнародних матчах. Усі розділи власних досліджень, висновки та аналіз отриманих результатів дисертації оформлено автором самостійно. Здобувачем сформульовано висновки, які повністю відповідають поставленим завданням. Дисертантом підготовлено матеріали для наукових публікацій та для впровадження наукових розробок у практику.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію викладено грамотною українською мовою. Структура дисертації та стиль її подання відповідають вимогам МОН України. Побудова – логічна. Адекватно використано наукові терміни. Цифровий матеріал структуровано в таблицях та рисунках, що полегшує сприйняття змісту матеріалу, представленого в розділах.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. Дисертаційна робота Ханьпена ВАНА на тему: «Комплексний контроль підготовленості баскетболістів в процесі централізованої підготовки найближчого резерву національних збірних команд» є завершеним науковим дослідженням і за змістом повністю відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Рекомендація дисертації до захисту. Розглянувши дисертацію Ханьпена ВАНА «Комплексний контроль підготовленості баскетболістів в процесі централізованої підготовки найближчого резерву національних збірних команд» та наукові публікації за темою дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих зі співавторами, а також за результатами публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення вважаємо, що робота є актуальною, виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, являє собою повністю завершену наукову працю, під час підготовки якої застосовувалися сучасні методи досліджень, має наукову новизну, практичне значення, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, нове розв'язання актуального наукового завдання щодо розробки концептуальних положень комплексного контрою під час підготовки найближчого резерву національних збірних команд з баскетболу, створення покрокового алгоритму організації процесу контролю за підготовленістю спортсменів в рамках багаторічного вдосконалення в лавах національних збірних командах, адекватна поставленій меті та містить висновки, які відповідають завданням. Проведено метрологічну експертизу дисертаційного дослідження. У роботі відсутні порушення академічної доброчесності. Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам, передбаченим пп. 6–7 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, та рекомендується до захисту з метою присудження здобувачу Ханьпену ВАНУ ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Кафедра кіберспорту та інформаційних технологій ухвалила рішення надати пропозиції вченій раді НУФВСУ утворити разову спеціалізовану вчену раду для розгляду та проведення разового захисту дисертації Ханьпена ВАНА з метою присудження йому ступеня доктора філософії у такому складі:

голова спеціалізованої вченої ради: Ольга БОРИСОВА, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Світлана ШУТОВА, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри спортивних ігор Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Олег БАЙРАЧНИЙ, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри футболу Національного університету фізичного виховання і спорту України;

опонент: Олена МІТОВА, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри спортивних ігор Навчально-наукового інституту «Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту» Українського державного університету науки і технологій;

опонент: Руслана СУШКО, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри фізичної культури та педагогіки спорту Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Висновок підготувала комісія у складі:

Д.фіз.вих., професор	Ольга БОРИСОВА
К.фіз.вих., доцент	Світлана ШУТОВА
К.фіз.вих., доцент	Олег БАЙРАЧНИЙ
Голова засідання, к.фіз.вих, доцент	Олена ЯКОВЕНКО

Підписи Ольги БОРИСОВОЇ, Світлани ШУТОВОЇ, Олега БАЙРАЧНОГО, Олени ЯКОВЕНКО засвідчую

Зас. начальника відділу кадрів
Працівник 15.11 26.11.2026.

Національний університет фізичного виховання і спорту України * м.Київ * Відділ кадрів